

Nova Kolektivna pogodba komunalnih dejavnosti

Primerjava stare in nove kolektivne pogodbe dejavnosti

*Metka Penko Natlačen, univ. dipl. prav.
Namestnica direktorja Pravne službe GZS*

Uvod

- **Nova KP komunalnih dejavnosti**

[Objava Uradni list RS št. 105/2021 z dne 2. 7. 2021](#)

- **Stara KP komunalnih dejavnosti**

[Objava Uradni list RS, št. 43/2015 z dne 19. 6. 2015](#)

[in Uradni list RS, št. 86/2016 z dne 29. 12. 2016](#)

- Primerjava med novim in starim, prejšnjim in sedanjim – stališča delodajalcev in sindikatov.....

Kaj so bila izhodišča za novo KPKD? Dodati kaj novega? Kaj ohraniti od starega?

- Predlog delodajalcev: sprememba plačnega modela tako, da se v NOP vnesejo dodatki za pogoje dela in dodatek za delovno dobo – ni uspel
- Podlaga za spremembe: stara KPKD z vnesenimi razlagami (redakcijo)
- Nadaljevanje postopka: Upoštevanje predlogov **delodajalske strani** – da gredo spremembe čim bolj v smer sprememb v smer modernizacije plačnega modela in **sindikalne strani** – da ostane vse kot je bilo in se pravice ponekod tudi povečajo.

Obligacijski del KPKD

- 6.člen - **Stvarna veljavnost KPKD** – je ohranjena v celoti
- 7. člen – **Časovna veljavnost** – ohranjena veljavnost za pet let. Tarifna priloga se sklepa vsako leto; če ni sklenjena, se dotedanja avtomatično podaljša vsakokrat za eno leto
- 13.člen – **alternativno reševanje sporov** za kolektivne in individualne spore z mediacijo in arbitražo je urejen v Prilogi II h KPKD
- 14.člen - **delo Komisije za spremljanje izvajanja razlago KPKD** – ostane nespremenjen, dodano pa, da ima mandat ves čas veljavnosti in podaljšane uporabe.

Normativni del KPKD

- 15.člen – **minimalni standardi** – pomembna novost dovoljenja možnega odstopanja od minimalnih standardov, pogoji:
 - na ravni delodajalca, dovoljena v primeru težje finančne situacije delodajalca, ki ogroža njegov obstoj in z namenom ohranitve delovnih mest. Odstopanje od višine najnižjih osnovnih plač in prostovoljnega pokojninskega zavarovanja ni dovoljeno.
 - predhoden pisen dogovor med delodajalcem in sindrikatom , ob seznanitvi podpisnikov KPKD.
 - trajanje: šest mesecev, z možnostjo ponovitve.
 - če delodajalec nima sindrikata, sporazum sklenske sklenitelj KPKD neposredno.

Normativni del - nadaljevanje

- 39. člen – **razvrstitev del** - Delovna mesta posameznega tarifnega razreda se v podjetniških kolektivnih pogodbah razvrstijo v posamezne plačne razrede. Podlaga za razvrščanje v posamezne plačne razrede so zahteve po dodatnih znanjih, daljših delovnih izkušnjah, večji odgovornosti, z delom povezanih naporih in težje delovne razmere. *Določba ne velja za manjše delodajalce, ki zaposlujejo deset ali manj delavcev in so člani Zbornice komunalnega gospodarstva.*

Normativni del - nadaljevanje

- 19. člen – kot **opravičeni razlogi, ko delavec ni nastopil dela** na dogovorjeni dan v pogodbi o zaposlitvi, štejejo:
 - *bolezen, ki se izkaže z zdravniškim potrdilom (prej najdalj 5 dni);*
 - *vabilo k upravnim ali sodnim organom, brez krivde delavca; - višja sila*
- 20.člen - Dopolnjena dikcija, da **se v PoZ navede tudi tarifni in plačilni razred za delovno mesto**, za katerega se sklepa delovno razmerje, *če so tarifni in plačilni razredi opredeljeni v podjetniški kolektivni pogodbi ali aktu o sistemizaciji delodajalca.*

Normativni del KPKD

- Ostaja **nespremenjena ureditev**: možnosti sklepanja pogodbe za določen čas, ureditev projektne dela, pripravništva, poskusnega dela, uvajanja v delo, obveznost opravljanja drugega dela, napotitev delavca na delo v drug kraj, opravljanje dela na domu;
- 31. člen – **presežni delavci in prenos dejavnosti** – urejena situacija, prenese dejavnost ali del dejavnosti javnega gospodarskega zavoda k drugemu izvajalcu tako, da *„si bosta stranki KP KD v takih primerih prizadevali, da se v nove koncesijskem aktu kot eden od pogojev opredel tudi dolžnost prevzema delavcev, ki opravljajo delo, ki je predmet koncesijskega akta“*.

Normativni del

- 33. člen – **vrste in oblike delovnega časa** – dodana točka e) delo v turnusu, z definicijo

(1) Delo v turnusu je oblika izmenskega dela, pri katerem delavec opravlja izmenično delo 12 ur, nato sledi 24 ur počitka, nakar sledi delo 12 ur in nato sledi 48 ur počitka in nato se ponovi 12 ur dela, 24 ur počitka, 12 ur dela in nato sledi 48 ur počitka.

(2) Delo v turnusu lahko predstavlja tudi drugačno kombinacijo dela in počitka, kar se določi na ravni delodajalca s podjetniško kolektivno pogodbo oziroma pisnim dogovorom med delodajalcem in sindikatom.

Normativni del

- 34.člen – **pripravljenost na domu** – dopolnjen, da delavcu pripada *nadomestilo* in da v primeru, *da delavec v času pripravljenosti na delo prične z opravljanjem dela, je za čas dejanskega dela upravičen do osnovne plače, dela plače na podlagi delovne uspešnosti, dodatka za delovno dobo, pripadajočih dodatkov za posebne obremenitve, vključno z dodatkom za delo preko polnega delovnega časa in dodatkov za delo v delovnem času, ki je za delavca manj ugoden.*
- 36. člen – **neenakomerna in začasna razporeditev delovnega časa** – dodana dopolnitev, *da je referenčno obdobje 12 mesecev in da presežek ur, ki ostane po njegovem izteku, pripada delavcu izplačilo kot za nadure.*

Normativni del

- 40. člen – **pravica do odsotnosti z dela z nadomestilom plače** – dopolnitev glede enega dne plačane odsotnosti za spremstvo otroka, učenca prvega razreda, na prvi šolski dan;
- 43. člen – **izraba odsotnosti brez nadomestila plače** – ni več določbe o možnem dogovoru o prevalitvi plačila prispevkov na delavca;
- 45. člen – **uporaba osnov za določitev LD** - *upošteva se vse osnove, ki jih **bo** delavec izpolnil v koledarskem letu, za katerega se odmerja LD. - V primeru, ko otrok v tekočem letu izpolni 15 let, se prizna letni dopust tudi za to leto.*

Normativni del

- 53. člen – **kolektivno zavarovanje** - (2) Delodajalec je dolžan organizirati *kolektivno nezgodno zavarovanje zaposlenih* najmanj za poškodbe pri delu in v zvezi z delom. Delavec lahko s pisno izjavo zahteva, da se ga iz kolektivnega zavarovanja izloči. (3) Delodajalec prevzema sklepanje *dodatnega pokojninskega zavarovanja*.
- 55.člen – **obveščanje in zagotavljanje podatkov** – dodana določba, da ti podatki predstavljajo tajnost.

Normativni del

- **Pogoji za sindikalno delo** – ostaja nespremenjena ureditev
- 61.člen – **komunalne igre** – dopolnjena dikcija, da so *komunalne igre strokovno, delovno, športno in družabno srečanje komunalnih podjetij.*

Normativni tarifni del

- 63.člen – **splošne določbe o osebnih prejemkih** - *Vsi zneski v tej kolektivni pogodbi, ki se nanašajo na plače in nadomestila plač, so v **bruto** zneskih.*
- 64. člen – sprememba in dopolnitev, **da vsakemu delavcu mora biti pri izplačilu plače vročen pisni obračun**, ki mora vsebovati vse za pravilni obračun zahtevane podatke, ki jih KP našteva. Dodano, da ima delavec in pooblaščen sindikalni predstavnik pravico do obrazložitve delavčeve obračunane plače.

Normativni tarifni del

- 69. člen – **dodatek za delovno dobo** – nespremenjena ureditev;
- 70.člen – **drugi dodatki** – povečan dodatek za delo na praznik in dela proste dneve po zakonu na 100% od osnove;
- 70. člen **nadomestilo za pripravljenost na delo** - *V primeru pripravljenosti na delo, ki jo odredi delodajalec pripada delavcu nadomestilo v višini 15 % vrednosti njegove urne postavke osnovne plače za vsako začeto uro pripravljenosti. Odredba delodajalca šteje kot nalog za nadurno delo.*

Normativni tarifni del

- **Nespremenjeno:** nagrade dijakom, prejemki mentorjev, jubilejne nagrade
- 79.člen – **solidarnostne pomoči** – spremenjena podlaga za primere upravičenosti:
 - smrt ožjega družinskega člana,
 - **individualne elementarne nesreče** ali požar,
 - zaradi invalidnosti (II. ali III. kategorija).
 - **Novo:** članom sindikata reprezentativnih sindikatov, podpisnikov KP KD, pripada solid. pomoč v višini 50 % povprečne plače v Republike Slovenije za pretekle tri mesece v primeru odsotnost zaradi poškodbe pri delu, poklicne bolezni, poškodbe izven dela ali bolezni, nepretrgano nad 90 dni. Določba se lahko v PKP razširi na vse zaposlene.

Normativni tarifni del

- 81. člen – **odpravnina ob upokojitvi** - Delavcu pripada ob upokojitvi odpravnina v višini najmanj **treh** povprečnih mesečnih plač v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma v višini treh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to za delavca ugodneje. - Ob upokojitvi se izplačilo odpravnine izvrši ob zadnji plači.
- 82. člen – druge odpravnine – daje **podlago za izplačilo več kot desetkratnika po ZDR-1** pri odpovedi iz poslovnega razloga in nesposobnosti, v primerih, ko delavec izpolnjuje te pogoje.

Normativni tarifni del – Povračila stroškov v zvezi z delom

- Prehrana – nespremenjeno – 6.12 EUR na dan
 - Prevoz na in z dela – nespremenjeno
- Vpliv davčne uredbe na ureditev povračila stroškov na in z dela – Davčna uredba na to nima vpliva, ureja le davčno obravnavo. V TP h KPKD je določeno, da je primarno povračilo javni prevoz, podrejeno kilometrina.
- Stroški na službeni poti doma - nespremenjeno
 - Stroški na službeni poti v tujino – nespremenjeno
 - Terensko dodatek - nespremenjeno

Tarifna priloga h KPKD

- TP določa NOP-e v času sklenitve KPKD in zvišanje NOP za 5% od 1.1.2022.
 - Določena je obveza socialnih partnerjev, do konca meseca februarja tekočega leta sestanejo z namenom sklenitve dogovora o uskladitvi najnižjih osnovnih plač in ga sklenejo do oktobra tekočega leta. Kot podlaga za uskladitev se uporabi uradni podatek Statističnega urada RS o letni stopnji rasti cen življenjskih potrebščin in stanja panoge.
- Regres za LD najmanj 1200 EUR od 1.1.2022 dalje.
- Višina prehrane med delom 6,12 EUR na dan.
- TP **velja od 28.6.2021 dalje.**

Priloga II

- Mirno reševanje kolektivnih in individualnih sporov z mediacijo in arbitražo
 - **Kolektivni spori** – pomirjanje in arbitraža; odločitev postane del KPKD. Mogoče je nadaljevanje spora pred delovnim sodiščem, če gre za kršitev.
 - **Individualni spori** – mediacija in arbitraža, če ne uspe v 90 dneh, odprta sodna pot v nadaljnjih 30 dneh.

Uveljavitev KPKD v praksi?

- Komisija za spremljanje in razlago
- Sodne odločitve (kako obračunati dodatek za delovno dobo, kako obračunati dodatek za nadurno delo, ...)
- Pravna in ekonomska svetovanja PS GZS in Zbornice komunalnega gospodarstva
- Poenotena praksa podjetij v dejavnosti
-interes delodajalcev in zaposlenih
-moč socialnega dialoga.